

PEST MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

Ügyiratszám: PE/030/01513-2/2017.

Ügyintéző: Orosz Adrienn

Telefon: (06 1) 235 1716

Tárgy: önkormányzati rendelet törvényességi
felülvizsgálata

Hiv. szám: -

Melléklet: -

Dr. Dojcsák Dalma részére

projektvezető

Politikai szabadságjogok program

Társaság a Szabadságjogokért

Budapest

Tátra utca 15/b.

1136

tasz@tasz.hu

Tisztelt Projektvezető Asszony!

Gödöllő Város Képviselő-testületének a Gödöllő város közterületeinek használatáról, a közterületek és a vásárok rendjéről szóló 23/2015. (X. 16.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Ör.) politikai rendezvényekre vonatkozó közterület-használati hozzájárulás meglétét előíró rendelkezése törvényességi felülvizsgálatára irányuló bejelentésére hivatkozással ezúton szeretném Önt tájékoztatni arról, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 132. § (3) bekezdésében a kormányhivatal számára biztosított törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva megvizsgáltuk az érintett döntés jogszerűségét. A felülvizsgálat eredményéről az alábbiakban tájékoztatom:

Az Ör. 1. § (1)-(2) bekezdése a következőképpen szabályoz:

„(1) A közterület rendeltetésétől eltérő használatára csak közérdekből vagy méltányolható magánérdekből – kérelemre – e rendeletben meghatározott módon, fő szabályként díj ellenében, a szükséges mértékben és időtartamra adható hozzájárulás.

(2) A rendelet tárgyi hatálya Gödöllő város közigazgatási területén lévő közterületekre terjed ki.”

Az Ör. 3. § (1) bekezdésének és (2) bekezdés 14. pontjának együttes értelmezése alapján a politikai, sport, kulturális és szabadidő rendezvények lebonyolításához, mint a közterület rendeltetésétől eltérő használatához a jegyző által kiadott közterület-használati hozzájárulás szükséges.

Hatósági Főosztály
Törvényességi Felügyeleti Osztály
1052 Budapest, Városház u. 7.
Telefon: (06-1) 235-1712

E-mail: torvenyesseg@pest.gov.hu Web: <http://www.kormanyhivatal.hu/hu/pest>

Az Ör. 6. melléklete rögzíti a közterület igénybevételének céljához rendelt díjakat, az i) pont értelmében a politikai rendezvény lebonyolításáért fizetendő közterület-használati díj mértéke 240 Ft/m²/nap.

Az önkormányzati rendeletalkotás, azaz a helyi társadalmi viszonyok normatív jogi szabályozása az önkormányzáshoz való alapjogok körébe tartozik. A rendeletalkotási hatáskör kereteit Magyarország Alaptörvénye jelöli ki. Az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között rendeletet alkot. A (2) bekezdés szerint feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján önkormányzati rendeletet alkot. Az önkormányzat tehát anyagi jogforrásként eredeti, illetve származékos jogkörben eljárva alkot rendeletet. Valamely önkormányzati rendelet vizsgálatakor elsőként arra a kérdésre kell választ keresni, hogy a képviselő-testület rendelkezik-e az adott témakörben rendeletalkotási jogosultsággal. Az előbbiek értelmében tehát az önkormányzati rendeletalkotásnak két esetköre van.

Az első csoportba a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezése tartozik. A helyi társadalmi viszony megítéléséhez a helyi önkormányzáshoz való jog gyakorlása kapcsán alapvető jelentőségű helyi érdekű közügynek az Mötv.-ben rögzített fogalmát lehet segítségül hívni. Az Mötv. 2. § (2) bekezdése értelmében a helyi önkormányzás a helyi közügyekben demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve kifejezi és megvalósítja a helyi közakaratot. A 4. § a következőket rögzíti: „a helyi közügyek alapvetően a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátásához, valamint a helyi önkormányzás és a lakossággal való együttműködés szervezeti, személyi és anyagi feltételeinek megteremtéséhez kapcsolódnak.”

A második csoportba a törvényi felhatalmazás alapján, annak végrehajtására alkotott rendeletek tartoznak.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 54. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a közterületet rendeltetésének megfelelően bárki használhatja. A közterület rendeltetésére és használatára jogszabály további szabályokat állapíthat meg. E törvényi felhatalmazás alapján a helyi önkormányzatok a közterületek használatára vonatkozóan rendelkeznek szabályozási jogosultsággal. Az Ör. vitatott rendelkezése, vagyis a politikai rendezvények lebonyolításához szükséges közterület-használati hozzájárulás szabályozása azonban nem tekinthető törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyoknak, ebből következően pedig az önkormányzat eredeti rendeletalkotási jogkörében sem szabályozható kérdésről van szó. A politikai rendezvényekre vonatkozóan helyi szintű normatív szabályozásra nincs lehetősége az önkormányzati jogalkotónak, a kérdés rendezésére a törvényalkotó rendelkezik szabályozási jogosultsággal a következők szerint.

A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (a továbbiakban: Gyt.) 2. § (1) bekezdése szerint a gyülekezési jog gyakorlása keretében békés összejövetelek, felvonulások és tüntetések (a továbbiakban együtt: rendezvény) tarthatók, amelyeken a résztvevők véleményüket szabadon kinyilváníthatják. E törvény 6. §-a azt is deklarálja, hogy a közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a Budapesti Rendőrfőkapitányságnak legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni.

Az Alkotmánybíróság a 4/2007. (II. 13.) AB határozatában kifejtette, hogy a vizsgált önkormányzati rendelkezés értelmében vett politikai rendezvény a gyülekezési jog körébe tartozik. Az említett alkotmánybírósági döntés arra is kitér, hogy a gyülekezési jog gyakorlásának részletes szabályait a Gyt. tartalmazza, mely meghatározza azt is, hogy a közterületen tartandó rendezvények megszervezéséhez milyen bejelentési kötelezettség kapcsolódik. A helyi önkormányzat nem egészítheti ki a Gyt.-ben meghatározott feltételrendszert, mivel a politikai rendezvények – és más, a Gyt. hatálya alá tartozó rendezvények – jogi feltételeinek szabályozására sem a Gyt., sem más jogszabály jogalkotási felhatalmazást nem ad, önálló szabályozási jogköre a helyi önkormányzatnak a gyülekezési jog, mint alapvető jog tekintetében nincs.

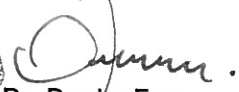
A politikai rendezvények lebonyolításához szükséges közterület-használati hozzájárulás szabályozását illetően önkormányzati rendeletalkotásra sem a Gyt., sem más törvény nem ad lehetőséget. A törvényalkotó nem ismert el olyan helyi sajátosságokat, amelyek a helyi önkormányzatok jogalkotási jogkörének megalapozását tették volna szükségessé e tevékenység gyakorlásával kapcsolatban. A jelen esetben tehát az önkormányzatok származtatott jogkörben sem alkothatnak rendeleti szintű szabályokat.

A hivatkozott döntésben az Alkotmánybíróság álláspontja szerint közterület-használati hozzájárulás hiányában politikai rendezvény rendeltetésszerűen nem lenne megtartható, vagyis a vizsgált önkormányzati rendelkezés alapvető jog gyakorlását korlátozza.

A leírtak alapján a politikai rendezvények lebonyolításához közterület-használati hozzájárulás meglétét és az ezzel kapcsolatos díjfizetési kötelezettséget előíró önkormányzati rendeleti szabályozásra – rendeletalkotási jogosultság hiányában – jogszerűen nincs lehetőség. Erre tekintettel az Mötv.-ben biztosított törvényességi felügyeleti jogkörben eljárva a kormányhivatal vezető Kormány megbízott úr a törvényes állapot helyreállítása érdekében törvényességi felhívást bocsátott ki. E felügyeleti intézkedéssel arra hívta fel a jogalkotó képviselő-testületet, hogy a törvényességi felhívásban megadott határidőben az Ör. 3. § (2) bekezdés 14. pontjának módosításával és 6. melléklete i) pontjának hatályon kívül helyezésével a törvénysértést szüntesse meg. A törvényességi felhívásban megadott határidő még nem telt el. Tájékoztatom továbbá arról, hogy az Mötv. 134. § (2) bekezdése alapján a kormányhivatal vezetője a megadott határidő eredménytelen leteltét követően a törvényességi felügyeleti eljárás körébe tartozó egyéb eszközeinek alkalmazásáról mérlegelési jogkörében hoz döntést.

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

Budapest, 2017. június 23. „....”.

Dr. Tarnai Richárd kormány megbízott
nevében és megbízásából:

Dr. Dankó Ferenc
főosztályvezető-helyettes

